K4E PERSOONAPRONOMINIT

(päivitelty 19.7.2023)

K KREIKKA https://gen.fi/k.html
K4 KIELIOPPI https://gen.fi/k4.html
K4E PRONOMINIT https://gen.fi/k4e.html
K4E Persoonapronominit
https://gen.fi/k4e-1-perspron.html

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

0. Dokumentteja
1. Persoonapronominit
2. Taivutusmuodot
3. Esimerkkejä persoonapronominien käytöstä

0. DOKUMENTTEJA

K Kreikka (sivukartta)
https://gen.fi/k.html

Aejmelaeus, Lars: Uuden testamentin kreikan kielioppi. Kirjapaja 2008 (LA) § 43 (s. 47)
Blomqvist–Toivanen: Johdatus UT:n kreikkaan. Gaudeamus 1974 [2010] (BT) s. 91 [93]
Liljeqvist, Matti: Uuden testamentin sanakirja kreikka–suomi. Finn Lectura 2007 (MLK)
Wharton, Edward Ross: Etyma Graeca. An Etymological Lexicon of Classical Greek. Percival 1890, s. 56, 127

1. PERSOONAPRONOMINIT

K4E Pronominit, johd.
https://gen.fi/k4e-pron-johd.html

Kreikassa ei ole kolmannelle persoonalle (hän, he) erillisiä persoonapronomineja, vaan niiden sijasta käytetään demonstratiivipronomineja eli osoittavia asemosanoja (se, tuo, tämä, ne, nuo, nämä).

αὐτός αὐτή hän, se, sama, itse

ἐκεῖνος ἐκείνη tuo, se, hän (kauempana oleva)

οὗτος αὕτη tämä, hän (lähempänä oleva)

Ainoastaan ensimmäisen ja toisen persoonan pronominit ovat varsinaisia persoonapronomineja. Niillä on yhteinen muoto maskuliinilla ja feminiinillä.

ἐγώ	egoo	minä c.
σύ	sy	sinä c.
αὐτός	autos	hän (se, sama, itse) mask.
αὐτή	autee	hän (se, sama, itse) fem.
ἡμεῖς	heemeis	me c. < *asmeis, *ammes > suom. me
ὑμεῖς	hyymeis	te c. < *ymmes, *jysmes > engl. you
αὐτοί	autoi	he (ne) mask.
αὐταί	autai	he (ne) fem.

2. TAIVUTUSMUODOT

	yks. 1.	yks. 2.	mon. 1.	mon. 2.
N	ἐγώ	σύ	ἡμεῖς	ὑμεῖς
G	μου/ἐμοῦ	σου/σοῦ	ἡμῶν	ὑμῶν
D	μοι/ἐμοί	σοι/σοί	ἡμῖν	ὑμῖν
A	με/ἐμέ	σε/σέ	ἡμᾶς	ὑμᾶς

• ultimatavun sirkumfleksi osoittaa supistuman monikon nominatiivissa ja akkusatiivissa

• painottomia enkliittisiä muotoja käytetään silloin, kun ei haluta korostaa persoonaa

3. ESIMERKKEJÄ PERSOONAPRONOMINIEN KÄYTÖSTÄ

ἐγώ pers.pron. (1802x) minä (korostaa persoonaa)

ᾪΕγώ εἰμι: Minä Olen – Matt14_27, Mark06_50, Mark14_62, Luuk01_19, Luuk22_70, Joh04_26, Joh06_20, Joh06_41, Joh08_12, Joh08_24, Joh10_07, Joh10_11, Joh11_25, Joh13_19, Joh14_06, Joh15_01, Joh18_05 et al.

= hepr. אֶהְיֶה Ehje (2Moos03_14)

(1802x, Matt02_08K +)

ἐγὼ μὲν ὑμᾶς βαπτίζω: minä kastan teidät – Matt. 3:11

ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν: mutta minä sanon teille – Matt. 5:22

ἰδοὺ ἐγώ: tässä olen – Ap. t. 9:10

τί ἐμοὶ καὶ σοί: mitä tekemistä meillä on keskenämme, anna minun olla – Joh. 2:4

τί γάρ μοι: eihän ole minun asiani – 1. Kor. 5:12

κα᾽ ᾽γώ konj. + pers.pron. (84x) ja/myös minä

[καί, ἐγώ] var. κἀγώ

(84x, Matt02_08K +)

- 1. ja minä – Luuk. 2:48
- 2. myös minä, minäkin – Matt. 2:8
- 3. niin minä, minä puolestani – Jaak. 2:18
- 4. jos minä – Matt. 26:15

σύ [ῠ] pers.pron. (1066x) sinä (korostaa persoonaa)

(1066x, Matt01_20K +)

- 1. (korostaa persoonaa) – Matt. 2:6

  σὺ ᾽Ιουδαῖος ὤν: sinä, joka olet juutalainen – Joh. 4:9

  τὸ φῶς τὸ ἐν σοί: valo, joka sinussa on – Matt. 6:23
- 2. (käytetään myös poss.pron:n σός sijaan)

  τὸν πόδα σου: jalkaasi – Matt. 4:6

ἡμεῖς pers.pron. (864x) me (korostaa persoona)

(864x, Matt01_23K +)

me – Matt. 9:14

(korostaa persoona) – Matt. 6:12

(kirjeen lähettäjänä) – 1. Joh. 1:4

ὑμεῖς [ῡ] pers.pron. (1847x) te (korostaa persoonaa)

(1847x, Matt03_11K +)

- 1. (korostaa persoonaa) – Matt. 5:13

ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες: te, jotka olette pahoja – Matt. 7:11
ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν:
missä minä olen, sinne te ette voi tulla – Joh. 7:34
δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν:
antakaa te itse heille syötävää – Matt. 14:16, '
καὶ ὑμεῖς: te puolestanne – Matt. 15:3

- 2. (käytetään myös poss.pron:n ὑμέτερος sijaan)
  τὸ φῶς ὑμῶν: teidän valonne – Matt. 5:16